

út at koyra

16/97

LAGT TIL RÆTTIS: EIRIKUR LINDENSKOV

Amerikanskar ræðusögur um vandamiklar airbag hava ført til, at fleiri og fleiri bilførarar í Danmark spyrja, um teir kunnu sleppa at kobla ferðafólka-airbag-ina frá. Men hetta er eitt vánaligt hugskot - uttan bara tá talan er um fólk, við serligum breki

Airbag hagtøl

Í USA eru 19 vaksnir bilførarar og 26 børn deyð av airbag og hetta hevur reist ivan um nýtslu av airbag.

Men minst 10 av hesum vaksnu koyrdu uttan trygdarselar og 24 av teimum deyðu børnunum sótu ikki, sum tey áttu, sigur amerikanska Insurance Institute for Highway Safety. Afturat hesum varð bremsað í samband við óhappini, so børnini uttan trygdarsela vórðu slongd fram ímóti, har airbag'in við miklari ferð brast út.

Millum 42 og 55 mió av amerikonsku bilunum, sum eru 200 mió í tali, hava føraraairbag, og millum 24 og 28 mió av hesum hava eisini ferðafólkaairbag.

Pr. desember 1996 vóru føraraairbag brostnar út 1,2 mió ferðir, men føraraairbag'in var brotstin út umleið 150.000 ferðir.

Yvir 1.700 amerikanarar eru á lívi í dag - takkað veri airbag'ini, sigur amerikanska ráðið fyri ferðslutrygd

struaraðir trygdarselar og airbags, sum ganga av við ov stórar megi eins og tørvandi skilið hjá amerikonskum bilførarum, skapa tær ólukkur, sum bráðliga føra til ótryggleika hjá tilvitandi bilførarum í øðrum londum.

Bráðliga vilja fólk sleppa at kobla airbag'ina frá, og tað er jú púra órt, tó undantikið í heilt serligum før-um.

Børnini skulu sita aftan

Danska ráðið fyri ferðslutrygd sendi herfyri út pressuskjiv, har nágreiniliga varð greitt frá, at smærri børn ikki skulu sita framman.

Børn, sum brúka baby-stól, barnastól ella selapútu mugu ikki sita framman Bert børn, sum eru umleið 140 cm høg, umleið 8-9 ára gomul, og sum kunnu nýta tryk punkts selan í bilinum uttan eykaútgjöld, mugu sita framman, men tá skal setrið verða koyrt so langt aftur sum tað kann - fyri at verja so langt burtur frá airbag-ini, sum gjørligt.

Ráðið fyri Ferðslutrygd Danmark heldur tó, at familjur, ið hava serligan tørv fyri at hava eitt minni barr á framsetrinum - sum einasta ferðafólk í bilinum, ávísuð færu kunnu umhuga at fáa ferðafólkaairbag'ina koblaða frá. So kann barnið sita framman har førarin betur fær hildið eyga við tað.

Tað er jú eins týðningarmikið, at førarin fær fylgt ferðsluni, sum at hava barnið nóg trygt plasað í bilinum.

Ikki bara sum at siga tað

Hugskotið at fáa airbag'ina koblaða frá er tó ikki bara sum at siga tað. Hetta kann bert gerast á góðkendum verkstæð, og fleiri innflytarar loyva ikki at hetta verður gjørt.

Men framleiðararnir loyva undir ongum umstøðum, at føraraairbag'in verður frákoblað, men bilførarar við serligum breki, kunnu tó fáa undantak. Um ikki annað, so kunnu teir fáa eitt róður uttan airbag. Hetta er serliga galdandi fyri førarar, ið eru lágir á vøkstri ella førarar við eitt nú Bechtcrews sjúku, ið bera høvdið heldur frammalaga.

Í Danmark og í Føroyum eru ikki kravt, at bilur skulu hava airbag. Men í USA skulu allir persónbilar frá árgangi 1998 hava airbag í báðum síðum. Pick-up'ar tó frá 1999.

Í Danmark eins og í Føroyum eru tí ongir lögfrøðiligar forðingar fyri at kobla airbag'inar frá.

Men moralskt sæð eiga vit helst at tryggja okkum, at airbag'in ikki verður aktivera aftur, áðrenn bilurin verður seldur víðari, ella tá børnini verða stórr.

Kelda: FDM-Motor

Vána hugskot at kobla airbag frá

Við nógvari ferð setir samskiftissamfelagið okkum í samband við heimin allan,

og serliga eru tað blóðugu søgurnar, sum fjølmiðlarnir leggja á.

Tí hava amerikonsku ræðusøgnar um airbags vakt miklan ans - har greitt

verður frá, hvussu airbags hava dripið fólk - somu airbag, sum annars eru gjørdar til at bjarga lívi.

Lítill fólk í bili doyggja, tí tey sita ov nær røðrinum, og børn í bilbarnastólum ella bara børn, sum hava sitið framman í bilinum, doyggja av airbag'ini, sum verður skotin út við 300 km ferð um tíman. Somuleiðis eru tað børn, ið eru háls-høg av trygdarselum.

Ein amerikansk søga var um mammu, sum var í bili-

Hevði bílaíðnaður vítað, at bráðliga negativar síður komu fram um nýtslu av airbag, høvdu vit uttan iva longu havt ta »gløggja« airbag'ina. Mercedes hevur, sum teir sjálvir siga tað, sum teir fyrstu loyst trupulleikan. Airbag'in virkar ikki, tá ein originalur Mercedes-barnastólur verður nýttur

num við lítla soni sínum. Á einum parkeringspláss rendi hon spakuliga á ein annan bil. Men airbag'in í ferðafólkasíðuni framman varð skotin út. Hetta var sum eitt kánónskot, og høvdið á dreinginum reykt út gjøgnum bakrútin.

Amerikansk viðurskipti

Men hesar hendingar er avleiddar av amerikanska hugburðinum um, at hin einstaki borgarin sjálvur skal gera av, um hann vil koyra við eini loddari skambysu í handskarinum og um hann skal spenna trygd-arbeltið ella ikki.

Men skilið breiðist eisini í lóggevandi umhvørvinum, og sum danska blaðið *Motorskrivaði* herfyri, hevur Bill Clinton, forseti harðliga tosað til tjóðina um at nýta trygdarselar.

Men fortíðarinnar syndir seta framvegis sín dám á bilarnar á gøtuni. Illa kon-

